

A fogoly sorsa megpecsételődött

Jelenleg hazánk nagyvadállománya folyamatosan nő ellentétben apróvadállományunkkal. Mindez több okból eredeztethető: egyrészt emelkedik az ország erdősültsége, ami még nem is volna akkora baj, ha az intenzív mezőgazdasági termelésnek következményeként nem hatalmas kiterjedésű monokulturális táblák jellemeznék a mezőgazdasági élőhelyeket.

Ezt a jelentős élőhelyváltozást sem a mezei nyúl, sem a fácán nem sínylette meg annyira, mint a fogoly.

Ha kicsit visszatekintünk a múltba, azt olvashatjuk a szakirodalom szerint, hogy 1907-ben az éves magyar fogolyteríték meghaladta az 1 millió 200 ezer darabszámot. A II. világháború miatt a populáció ugyan megcsappant, de a fogoly képes volt egy stabil állomány megtartására. 1978-ban vadászati tilalmat állapítottak meg a fajra, a fogoly egyedszáma azonban tovább romlott. '96-ban 103 400 példányt számoltak az egész országban, ez az adat 2008-ban közel 40.000-re fogyott, 2018-ban pedig 11.580 egyed szerepel a számlálási statisztikákban, és mondanom sem kell, a tendencia mit sem változott.

Az ok többtényezős

A fogoly sorsa megpecsételődött

Közzétéve itt: magyarmezogazdasag.hu az Agrárhírtal (https://magyarmezogazdasag.hu)

A mezőgazdasági táblák méretbeli növekedésének és minden zsebkendőnyi helynek a megművelése következtében eltűntek a mezsgyék, remízék, sövények, amelyek biztonságot jelentő környezetet és fészkelési lehetőséget biztosítottak a fogoly számára.

Másik probléma a precíziós mezőgazdálkodás következményeként intenzíven alkalmazott gyomirtószerek-használat.

A fogolycsibe ugyanis 2-3 hetes koráig szinte kizárólag ízeltlábúakkal táplálkozik. Ennek eredménye, hogy a természetes szaporulat jelentős százaléka nem talál élelmet. Vagyis sem az élőhely, sem a táplálék nem megfelelő a fogoly számára. A búvóhelyek megszűnése miatt a ragadozók számára a madár szabad prédává vált, így a predáció szintén jelentős mértékben befolyásolta az állományt. Mindennek tetejében pedig a fogoly monogám faj. A tyúk a dürgési időszak idején a szomszédos „fogolycsalád” kakasait keresi fel a párválasztáshoz. Ezért mindennél fontosabb a létszám nagysága.

Abban az esetben, ha az egyedsűrűség nem éri el a négyzetkilométerenkénti két egyedet (ami már kritikus sűrűségnek számít), akkor gyakorlatilag nem lehetséges a szaporodás.

A csapatok február végén, március elején válnak szét, ezután kezdődhet a fészkepítés. Igen ám, csak hogy az agrártechnológiai műveletek károsítása (kaszálógépek által szétműlt fészkek) a túlélési arányt tovább csökkentik. Sajnos fészkekmentést vagy vadriasztást a munkagépekkel folytatott tevékenységek során ma már alig végeznek - magyarul a fogolycsibéknek már a kikelésre sincs sok esélyük.

Az apróvad egész éves, de főleg téli takarmányozása nagy segítség lenne a madaraknak a hideg átvészeléséhez. Ezt sok vadászatra jogosult nem akarja, vagy pénzügyi okokból nem tudja megoldani. Holott a fogoly kifejezetten érzékeny a kemény télre. Voltak olyan telek, mikor fogolyállományunk 90-95 százaléka elpusztult.

Fotó: Naturhun

A fogoly sorsa megpecsételődött

Közzétéve itt: magyarmezogazdasag.hu az Agrárhírporthál (<https://magyarmezogazdasag.hu>)

Hogyan tovább?

Mindeddig a magyar mezőgazdasági faunának szerves részét képező szürke fogoly a XXI. század tömegtermelő, automatizált, technológiai értelemben innovatív agrárvilágához nem tudott alkalmazkodni. A jelenlegi mezőgazdasági struktúra ellehetetlenítette élőhelyeit és táplálékát. A vadászatra jogosultak tisztában vannak vele, hogy a fennmaradt természetes szaporulatot és törzsállományt tenyésztés és mesterséges kibocsátás nélkül nem lehet vadászni.

De még így is, a fogoly vadászati idényében csak azokon a területeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány kibocsátása történt, aminek a hasznosítási mértéke legfeljebb 40 százalék lehet.

Mivel a fogoly képtelen akkomodálni a jelenlegi mezőgazdasági környezethez, ezért a vad- és mezőgazdálkodóknak kell tenniük a hazai állománycsökkenés megállításáért.

Míg a vadászatra jogosultaknak fontos (legalábbis annak kellene lennie) a faj fennmaradása és vadászhatósága, addig a mezőgazdásznak nem érdeke a tartós állományszegély kialakítása, a kaszálás elhagyásával történő fészekóvás, vagy éppen a kis parcellás, mindössze néhány hektáros gazdálkodás bevezetése stb., így a szürke fogoly sorsa sem.

Szerző: Varga Tibor

Közzététel ideje: 2021. 11. 17., szerda, 06:33

A forrás webcíme: <https://magyarmezogazdasag.hu/2021/11/17/fogoly-sorsa-megpecsetelodott>